

اشاره:

ممکن است حکمی از دادگاه خارجی صادر شود و محکوم له متقاضی اجرای آن در داخل کشور باشد. برای مثال زن و شوهر ایرانی در دادگاه سوئیس طرح دعوی کرده باشند و مفاد حکم دلالت بر محکومیت شوهر به پرداخت نفقه به نفع زوجه دارد، لذا زن بخواهد این حکم را در ایران اجرا کند.

شرایط اجرای احکام مدنی صادره از دادگاههای خارجی

* حکم از دادگاه کشوری صادر شده باشد که به موجب قوانین آن کشور احکام صادره از دادگاههای ایران در آن کشور قابل اجرا باشد.

* مفاد حکم مخالف قوانین مربوط به نظم عمومی یا اخلاق حسنه ایران نباشد. برای مثال اگر حکم دادگاه خارجی دلالت بر پرداخت نفقه از دواج بین محارم باشد در ایران قابل اجرا نیست.

* اجرای حکم مخالف عهدنامه‌های بین المللی که دولت ایران آن را امضاء کرده نباشد.

* حکم صادره قطعی و لازم الاجرا باشد و در آن کشور به علت قانونی از اعتبار نیفتاده باشد.

* از دادگاههای ایران در همان خصوص حکمی مخالف حکم دادگاه خارجی صادر نشده باشد.

* رسیدگی به موضوع دعوی مطابق قوانین ایران اختصاص به دادگاههای ایران نداشته باشد.

* حکم راجع به اموال غیرمنقول واقع در ایران و حقوق متعلق به آن نباشد.

* دستور اجرای حکم از مقامات صالح کشور صادر کننده حکم، صادر شده باشد.

پرسش: محکوم له برای اجرای حکم صادره از دادگاه خارجی به کدام دادگاه ایرانی باید مراجعه کند؟

پاسخ: به دادگاه عمومی محل اقامت یا محل سکونت محکوم علیه و چنانچه محل اقامت یا سکونت محکوم علیه در ایران مشخص نباشد، دادگاه عمومی تهران صالح می باشد.

پرسش: متقاضی اجرای حکم صادره از دادگاه خارجی چه تشریفات را باید رعایت کند؟

پاسخ:

* قبل از هرچیز باید تقاضای کتبی اش را با ذکر مشخصات خود و محکوم علیه به دادگاه صالح تقدیم کند.

* نسخه‌ای از رونوشت حکم دادگاه خارجی که صحت مطابقت آن با اصل، به وسیله مأمور سیاسی یا کنسولی کشور صادر کننده حکم گواهی شده باشد، با ترجمه گواهی شده آن به زبان فارسی به درخواست، ضمیمه نماید.

* رونوشت دستورا اجرای حکم که از دادگاه خارجی صادر شده با ترجمه گواهی شده آن همراه با گواهی نماینده سیاسی یا کنسولی ایران در کشوری که حکم از آنجا صادر شده یا نماینده سیاسی یا کنسولی کشور صادر کننده حکم در ایران راجع به صدور و دستور اجرای حکم.

* گواهی امضای نماینده سیاسی یا کنسولی کشور خارجی مقیم ایران از طرف وزارت امور خارجه.

پس از انجام این مراحل مدیر دفتر دادگاه عین درخواست و پیوسته‌های آن را به دادگاه می فرستد و دادگاه در جلسه دادرسی

فوق العاده با بررسی تقاضا و مدارک مربوط قرار قبول تقاضا و لازم الاجرا بودن حکم صادره از دادگاه خارجی را صادر می‌کند و دستور اجرا می‌دهد و یا اینکه با ذکر علل و مبانی و جهات تقاضای محکوم له را رد می‌کند. این تصمیم اخیر یعنی رد تقاضای محکوم له قابل تجدید نظر می‌باشد و متقاضی حق دارد ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ نسبت به آن تجدید نظر خواهی کند.

در صورت پذیرش تجدید نظر خواهی و وارد بودن شکایت دادگاه تجدید نظر با فسخ رأی دادگاه بدوی دستور اجرای حکم صادره از دادگاه خارجی را صادر خواهد کرد.

پرسش: اگر دادگاه خارجی حکم طلاق زن و مرد ایرانی را با پرداخت نفقه و جریمه تا آخر عمر و تنصیف دارایی بدهد می‌توان این حکم را در ایران اجرا کرد؟

پاسخ: آنچه مسلم است این حکم با قوانین مدنی و جاریه کشور ما مخالف است لذا نمی‌توان دستور اجرای آن را صادر کرد.

پرسش: در مورد اجرای اسناد تنظیم شده لازم الاجرا در کشورهای خارجی در ایران به کدام مرجع باید مراجعه کرد؟
پاسخ: در خصوص این اسناد به همان ترتیبی که برای احکام صادره گفتیم باید رفتار کرد و به علاوه نماینده سیاسی یا کنسولی ایران در کشوری که سند در آنجا تنظیم شده باید موافقت سند را با قوانین محل گواهی نمایند.

پرسش: اگر قراردادی در یکی از کشورهای خارجی نزد

سرکنسول دولت ایران تنظیم شود و در متن آن قید شود که این سند در حکم سند رسمی است آیا اداره ثبت اسناد و املاک در ایران می تواند نسبت به آن اجراییه صادر کند؟

پاسخ: قراردادی که در کشور خارج نزد سرکنسول ایران تنظیم می شود سند رسمی محسوب نمی شود و در ردیف اسناد لازم الاجرا نیست.

پرسش: دادگاههای ایران برای اسناد تنظیم شده در خارج از کشور تا چه اندازه اعتبار قایل اند؟

پاسخ: به همان اندازه اعتبار قایل اند که آن اسناد مطابق قوانین کشوری که در آنجا تنظیم شده اعتبار دارد به بیان دیگر اگر سند مزبور در آن کشور عادی محسوب شود در ایران هم عادی محسوب می شود و اگر در آن کشور رسمی و لازم الاجرا باشد در ایران هم رسمی و لازم الاجرا به شمار خواهد آمد مشروط بر آنکه: * آن سند در آن کشور به عللی از علل قانونی از اعتبار نیفتاده باشد.

* در آن کشور با اسناد تنظیم شده در ایران رفتار متقابل شود و این اسناد را معتبر بشناسد.

* مفاد سند مخالف قوانین مربوط به نظم عمومی و اخلاق حسنه کشور ما نباشد.

* نماینده سیاسی ایران در آن کشور یا نماینده سیاسی آن کشور در ایران گواهی نمایند که سند مزبور موافق قوانین کشور خارجی تنظیم شده است.